

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățământului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățământ, Știință și Cultură

ANUL XIII (XXXIV) Nr. 255 (1 341)

Marți 27 septembrie 1983

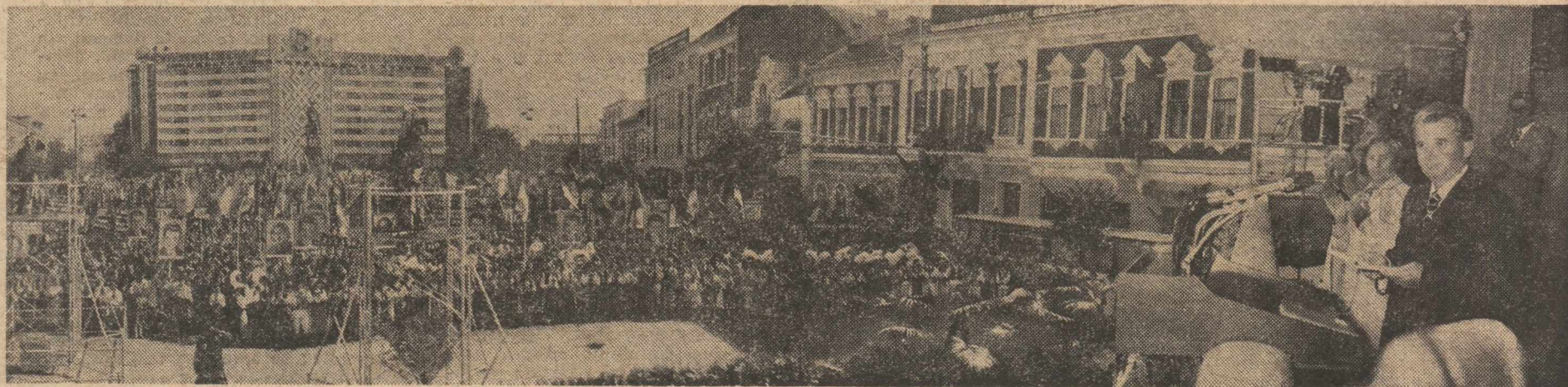
12 pagini — 2,50 lei

Cu prilejul vizitei de lucru în județul Cluj

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU,

ÎMPREUNĂ CU TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU,

A PARTICIPAT LA DESCHIDEREA NOULUI AN DE ÎNVĂȚĂMÎNT

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU la marea adunare populară din municipiul Cluj-Napoca

Dragi tovarăși și prieteni,

Ne aflăm în județul Cluj și în municipiul Cluj-Napoca într-o vizită de lucru și pentru deschiderea noului an de învățământ 1983—1984. Folosesc acest prilej pentru a vă adresa dumneavoastră, tuturor locuitorilor municipiului și județului Cluj, în numele Comitetului Central al partidului, al Consiliului de Stat și guvernului, al meu personal, un salut călduros, revoluționar, împreună cu cele mai bune urări, precum și felicitări cu prilejul deschiderii noului an de învățământ și urarea fierbinte de a obține rezultate cât mai bune în toate domeniile! **(Aplauze și urale puternice; se scandează: „Ceaușescu — P.C.R.!”)**

Am vizitat unele întreprinderi industriale, agricole și unități de învățământ și cercetare din județ. Aș menționa vizita la Combinatul metalurgic Cîmpia Turzii, care a devenit un puternic centru metalurgic al județului Cluj și realizează produse de înaltă calitate pentru economia națională. De asemenea, mi-au produs o deosebită satisfacție dezvoltarea și rezultatele obținute la noul Combinat de utilaj greu din Cluj-Napoca, ce a devenit — se poate spune — unul din marile combinate ale construcției de mașini grele, nu numai din județ, dar din întreaga țară.

Aș dori, cu acest prilej, să menționez impresiile plăcute pe care le avem în general despre toate unitățile vizitate, despre rezultatele obținute de oamenii muncii din aceste unități, precum și din întregul județ în realizarea producției pe acest an. Faptul că, pe ansamblu, pe opt luni, industria clujeană a depășit planul de producție, dă garanția că va realiza în bune condiții planul pe întregul an. Am discutat cu oamenii muncii din unitățile vizitate, cu organizațiile de partid și consiliile oamenilor muncii atât despre activitatea de până acum, cât și despre măsurile ce trebuie luate pentru perfecționarea și îmbunătățirea activității în viitor.

Pentru rezultatele bune obținute, atât în unitățile pe care le-am vizitat, cât și în întreaga industrie, de toți oamenii muncii din municipiul Cluj-Napoca și din județul Cluj, doresc să le adresez cele mai calde felicitări și urarea de noi și noi succese. **(Urale și aplauze puternice; se scandează: „Ceaușescu și poporul!”)**

Dezvoltarea puternică a industriei în Cluj — ca de altfel din toate județele patriei noastre — reprezintă materializ-

area politicii consecvent revoluționare a partidului nostru, de dezvoltare puternică a forțelor de producție în întreaga țară ca o bază trainică a progresului general al patriei, a ridicării bunăstării materiale și spirituale a poporului, a realizării adevăratei egalități în drepturi între toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate. Putem afirma, cu îndreptățită mândrie, că industria românească a devenit o forță puternică a societății noastre socialiste, că în toate județele patriei industria modernă a chemat și a ridicat la o viață nouă milioane și milioane de oameni, demonstrând că numai și numai socialismul asigură condiții pentru dezvoltarea rapidă economico-socială a întregii țări, pentru ridicarea bunăstării materiale și spirituale a poporului. **(Aplauze și urale prelungește; se scandează: „Ceaușescu și poporul!”)**

În întreaga țară oamenii muncii au realizat, în primele 8 luni ale acestui an, o producție suplimentară de circa 10 miliarde lei — ceea ce demonstrează că întregul popor acționează cu toată energia pentru îndeplinirea hotărârilor Congresului al XII-lea, ale Conferinței Naționale, în vederea realizării unei noi calități a muncii și vieții, a creării condițiilor necesare trecerii la un nou stadiu de dezvoltare a patriei noastre.

Pentru rezultatele bune obținute de oamenii muncii din întreaga țară, doresc ca, de aici, de la marea adunare populară din Cluj, să adresez clasei muncitoare, inginerilor, tehnicienilor, întregului nostru popor cele mai calde felicitări și urarea de a face totul pentru a încheia anul cu rezultate cât mai bune, pentru realizarea cu succes a întregului cincinal! **(Aplauze și urale puternice, prelungește; se scandează: „Ceaușescu — P.C.R.!”)**

Toate rezultatele pe care le avem în Cluj, în celelalte județe, în întreaga țară, demonstrează cu putere justetea politicii materialist-dialectice a partidului nostru, de aplicare în mod consecvent a adevărilor general valabile, a principiilor socialismului științific la condițiile patriei noastre. Tocmai această demonstrație că partidul nostru își îndeplinește în bune condiții misiunea istorică de a conduce întreaga națiune pe cele mai înalte culmi de progres și civilizație, pe calea socialismului și comunismului. **(Urale și aplauze puternice; se scandează: „Ceaușescu — P.C.R.!”)**

Dragi tovarăși și prieteni,

În cursul vizitei am discutat cu oamenii muncii, cu fiecare colectiv, cu organizațiile de partid atât despre ceea ce s-a realizat bun, cât și despre unele minusuri și lipsuri. Nu doresc însă să mă refer acum la aceste lipsuri și minusuri. Așa cum am procedat și în alte județe, consider că organizația de partid, oamenii muncii, consiliile de conducere, organizațiile de masă și obștești vor trage toate concluziile și vor acționa cu toată hotărârea pentru lichidarea lipsurilor și pentru îmbunătățirea întregii activități. Fac aceasta, considerând că în Cluj, există suficiente forțe să facă o analiză, critică și autocritică, și să acționeze pentru îmbunătățirea activității. Acord, în acest fel, o încredere organizațiilor de partid, consiliilor de conducere, puternicilor colectivi de oameni ai muncii din toate domeniile. Am convingerea că, acționând în deplină unitate, veți demonstra că această încredere este pe deplin justificată! **(Aplauze și urale puternice; se scandează: „Ceaușescu — P.C.R.!”)**

Așa cum am menționat la recenta ședință comună a Consiliului Național al Agriculturii și a Consfătuirii de lucru pe problemele industriei și investițiilor, este necesar să facem totul pentru realizarea în cele mai bune condiții a planului pe 1983, să pregătim temeinic trecerea la realizarea planului pe 1984. În mod deosebit, este necesar să acordăm toată atenția realizării producției fizice, la toate sortimentele, satisfăcând în acest fel cerințele economiei naționale, necesitățile de consum ale populației, precum și prevederile pentru export. Clujul trebuie să-și aducă și el o contribuție importantă la realizarea sarcinii puse de Congresul al XII-lea și de Conferința Națională ale partidului privind dezvoltarea mai puternică a surselor de energie și de materii prime. Trebuie acționat cu mai multă hotărâre în direcția reducerii consumurilor energetice și materiale, a recuperării și refolosirii energiei și materialelor.

O atenție deosebită se impune să fie acordată și la Cluj, — ca pretutindeni, de altfel — îmbunătățirii în continuare a calității produselor, ridicării continue a nivelului tehnic. Toate produsele ce ies dintr-o unitate, dintr-o secție, trebuie să corespundă cerințelor și exigențelor unei înalte calități, unui nivel

tehnic cât mai ridicat. Atât produsele privind bunurile de consum, cât și utilajele și mașinile din diferite domenii trebuie să fie competitive cu cele mai bune utilaje și mașini similare existente pe plan mondial. Având în vedere faptul că în Cluj dispunem de o bază puternică de cercetare și învățământ, precum și de o dotare tehnică modernă, de combinate moderne, — așa cum am mai arătat când m-am referit la Combinatul de utilaj greu, dar acesta nu este singurul — trebuie să facem utilaje și mașini de calitate chiar mai bune decât pe plan mondial, să demonstrăm astfel forța și capacitatea constructorilor de mașini clujești, a oamenilor muncii din Cluj, din întreaga noastră patrie! **(Aplauze și urale puternice; se scandează: „Ceaușescu — România, stîmca noastră și mindria!”)**

Este necesar să se acorde mai multă atenție creșterii productivității muncii, pe baza organizării științifice a activității în fiecare unitate, la fiecare loc de muncă, a automatizării și mecanizării proceselor de producție. Nu este, cred nevoie să insist acum, de ce este necesar să obținem o creștere puternică a productivității muncii. Știți bine că tocmai în domeniul productivității muncii trebuie să demonstrăm atât capacitatea clasei noastre muncitoare, cât și forța socialismului, să învingem, din acest punct de vedere, și să întrecem tot ceea ce a realizat mai bun socialismul. Să demonstrăm că în socialism, oamenii muncii, stăpîni pe mijloacele de producție, pe bogățiile țării, pe destinele lor, știu să muncească mai bine, să făurească o productivitate mult superioară, conștienți că lucrează pentru sine, pentru națiunea lor. **(Aplauze și urale puternice; se scandează: „Ceaușescu și poporul!”)**

Odată cu aceasta, este necesar, ca, în toate unitățile și în toate domeniile — atât ale activității materiale, cât și științifice, de învățământ și culturale — să acționăm pentru reducerea mai puternică a cheltuielilor de producție și a cheltuielilor materiale. Să economisim și să cheltuiem cu grijă fiecare leu! Să obținem maximum de eficiență din fiecare leu investit, din fiecare leu pe care-l cheltuiem! Problema creșterii eficienței economice trebuie să constituie, de asemenea, una din preocupările zilnice ale tuturor colectivelor de oa-

(Continuare în pag. a 2-a)

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare din pag. 1)

Dragi tovarăși și prieteni,

menț al muncii. Să nu uităm nici un moment că avem datoria de a face totul pentru ca întreaga activitate, fiecare produs, să fie rentabil, să aducă maximum de eficiență, deoarece numai pe această cale vom asigura creșterea mai puternică a venitului național, a avuției patriei noastre — singura cale pentru dezvoltarea mai puternică a forțelor de producție, a întregii societăți, de ridicare continuă a bunăstării materiale și spirituale a poporului. (Urale și aplauze puternice; se scandează: „Ceaulescu — P.C.R.!” „Ceaulescu și poporul!”)

Doresc să atrag și în acest cadru atenția asupra necesității îndeplinirii în cele mai bune condiții și de calitate cea mai bună a producției de export, a realizării exportului și valorificării superioare a materiilor prime, a muncii poporului nostru. Nu este, cred, necesar să insist de ce trebuie să realizăm exportul. Știți bine, importăm materii prime, din toate domeniile, importăm mult petrol. Este necesar să creăm mijloacele de plată corespunzătoare spre a asigura baza materială pentru dezvoltarea în continuare a economiei noastre, să participăm activ la diviziunea internațională a muncii, să lărgim colaborarea atît cu țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cît și cu țările capitaliste dezvoltate. Trebuie să înțelegem, dragi tovarăși și prieteni, că relațiile internaționale, schimburile de produse în toate domeniile, cooperarea în producție, constituie o necesitate pentru dezvoltarea patriei noastre socialiste, pentru întărirea colaborării între toate statele lumii. (Aplauze și urale puternice, se scandează: „Ceaulescu — P.C.R.!”)

În județul Cluj am realizat — și continuăm să realizăm — un volum mare de investiții. Au intrat în producție o serie de capacități; dar sînt și unele rămîneri în urmă. De aceea este necesar să fie luate toate măsurile pentru asigurarea realizării în cele mai bune condiții a programului de investiții pe acest an și pe anii viitori, pentru intrarea în producție a tuturor capacităților prevăzute pentru anul 1983. Insist asupra acestei probleme deoarece are o importanță deosebită pentru buna gospodărire a mijloacelor materiale și financiare și pentru asigurarea bazei necesare producției pentru 1984—1985 și în viitor.

De asemenea, este necesar să acționăm pentru realizarea investițiilor în domeniul construcției de locuințe, pentru aplicarea fermă a principiilor privind sistematizarea și organizarea orașelor și localităților patriei noastre. În Cluj și în toate orașele județului s-a construit mult. Este necesar însă să acționăm acum ca toate aceste construcții să capete un contur unitar, să dea o înfățișare nouă, modernă — din punct de vedere urbanistic și al sistematizării — localităților patriei noastre. Inclusiv în Cluj este necesar să se pună mai multă ordine în sistematizare, să se dea orașului o înfățișare nouă, socialistă. (Aplauze și urale îndelungate; se scandează: „Ceaulescu — P.C.R.!”)

Am vizitat și unele unități din agricultură; am văzut unele lucruri la o mică expoziție, dar mai cu seamă, am putut vedea aproape cea mai mare parte a județului — și am, deci, o impresie mai generală despre felul în care arată agricultura clujeană. Fără nici o îndoială că și Clujul, țărănimea și oamenii muncii din agricultura clujeană au obținut o serie de rezultate; dar, ca să vă spun deschis, ele nu sînt pe măsura posibilităților și a necesităților județului. Doresc, totuși, — înainte de a mă referi la unele probleme ale activității agricole — să adresez și țărănimii, tuturor oamenilor muncii din agricultură, felicitări pentru rezultatele de pînă acum și, în același timp, urarea de a acționa în așa fel încît încă de anul viitor să obțină rezultate mult mai bune. (Aplauze puternice; se scandează: „Ceaulescu și poporul!”)

Așa cum am discutat la recenta conferință, este necesar să se acționeze cu toată hotărîrea pentru stringerea rapidă și fără pierdere a timpului, pentru depozitarea și asigurarea fondului de stat de cereale și de produse agricole, în vederea asigurării bunei aprovizionări a populației în cadrul autoconducerii și autoaprovizionării, cît și a realizării fondului de stat în general.

Se impune, de asemenea, măsuri hotărîte pentru realizarea în condiții mai bune și la timpul necesar a însămînțării, respectînd toate prevederile legii și cerințele unei agriculturi moderne, științifice. Realizînd în bune condiții activitățile agricole din această toamnă, cît și cele necesare pentru însămînțarea din primăvara anului viitor, se va pune o bază trainică pentru ca, încă în 1984, agricultura județului Cluj să obțină succese mult mai mari decît pînă acum. Sînt condiții pentru aceasta. Clujul dispune de forțe puternice — avem aici un institut de învățămînt agricol, avem, de asemenea, o stațiune de cercetare. Dar — deși am spus că nu o să fac critici — au pot să ne menționăm că nu se simte încă prezența acestui institut și a acestor specialiști în agricultura din Cluj. Am dori ca și ei să înțeleagă aceasta — și începînd de anul viitor, să se simtă că avem aici un institut agronomic superior. (Aplauze puternice, prelungite).

După cum este cunoscut, planșara Comitetului Central din luna anul acesta a adoptat un program vast de lărgire, de desecări și de combatere a eroziunii solului. Pentru județul Cluj este necesară întocmirea, încă în toamna acestui an, a unui program foarte serios privind combaterea eroziunii solului. Am putut vedea și ieri — deși cunoașteam acest lucru — suprafețe foarte întinse care datorită efecturii în condiții necorespunzătoare a lucrărilor agricole, a încălțării normale și regulilor elementare pentru lucrarea solului, s-a ajuns la degradarea unor suprafețe foarte mari de pămînt. Pentru a obține o agricultură bună în județul Cluj, este necesar să trecem serios în combaterea eroziunii, la efectuarea lucrărilor prevăzute în programul adoptat la planșază — și pentru care avem experiență și

tot ce este necesar și în județul Cluj. Aceasta constituie sarcina fundamentală — și este necesar ca, atît Comitetul județean de partid, consiliul popular cît și organele agricole să treacă la elaborarea acestui program, și, încă din această toamnă, să ia măsuri hotărîte pentru ca în cîțiva ani să punem capăt acestei situații și să redăm agriculturii aceste terenuri, să facem să crească fertilitatea pămîntului și în județul Cluj. Dispunem de tot ce este necesar. Vom da întregul sprijin în această direcție — și dorim ca și Clujul, să obțină în domeniul agriculturii, rezultate bune, să devină un județ care să nu mai rămînă în urmă, cum este acum. (Aplauze puternice; se scandează: „Ceaulescu — P.C.R.!”)

În general, dragi tovarăși și prieteni, în toate celelalte sectoare economico-sociale trebuie să acționăm cu toată hotărîrea și fermitatea pentru realizarea prevederilor planului, a programelor pe care le avem pentru diferite domenii! Să facem în așa fel încît și Clujul să aibă rezultate mai bune în toate domeniile și să ocupe un loc tot mai important în rîndul județelor patriei noastre, un loc cît mai de frunte, să-și aducă o contribuție tot mai puternică — pe măsura dotării și a forțelor materiale și umane de care dispune — la dezvoltarea generală a patriei noastre, la înfăptuirea Programului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare spre comunism. (Urale și aplauze puternice; se scandează: „Ceaulescu — P.C.R.!” „Ceaulescu și poporul!”)

Dragi tovarăși și prieteni,

Astăzi în întreaga țară începe noul an de învățămînt 1983-1984. Între marile realizări ale socialismului, ale poporului nostru se numără și perfecționarea învățămîntului, crearea unui învățămînt modern care asigură pregătirea cadrelor pentru toate domeniile de activitate. În sistemul nostru de învățămînt sînt cuprinși astăzi peste 5,8 milioane de tineri, la toate nivelurile de învățămînt — elevi și studenți. Adăugînd la aceasta cursurile de perfecționare și de reciclare, de ridicare a nivelului de cunoștințe, putem spune că mai mult de 25 la sută din populația patriei noastre învață. Este un lucru foarte bun! Aceasta reprezintă o mare cucerire a socialismului, care a lăchidat de mult înăpțierea și stările de lucruri din timpul regimului burghez-moșieresc. Tocmai pe această bază, am asigurat și dezvoltarea generală a forțelor de producție, a industriei, a cercetării, a agriculturii, a tuturor sectoarelor de activitate. Pornind de la aceasta, avem garanția că vom realiza cu succes Programul partidului, că vom asigura ridicarea țării noastre pe cabinet tot mai înalt de progres și civilizație! (Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează: „Ceaulescu-tinerii!”)

Am vizitat unele unități de învățămînt și de cercetare din Cluj. În general, avem impresii bune cît despre activitatea învățămîntului cît și despre cea de cercetare. Avem și în Cluj — ca dealteori în întreaga țară — o pu-

ternică bază materială care asigură tot ce este necesar pentru însușirea teoretică a celor mai noi cunoștințe din toate domeniile de activitate. Dispunem de 256 mii de cadre didactice în toate domeniile învățămîntului, din care peste 18 mii în învățămîntul superior. Avem deci și o forță umană, avem și o bază tehnică, cu o dotare la un nivel foarte bun. Avem un tineret mînunat. Este necesar să acționăm acum pentru a folosi cît mai bine toate aceste condiții și să obținem o ridicare mai puternică a nivelului învățămîntului, în toate domeniile.

Așa cum prevede Legea învățămîntului, cum stabilesc Programul partidului și hotărîrile Congresului al XII-lea, este necesar să acordăm și mai multă atenție disciplinelor de bază — matematicii, fizicii, chimiei, biologiei — precum și științelor tehnice din toate domeniile. Dar să nu uităm că pentru a avea buni specialiști în stare să soluționeze în cele mai bune condiții problemele pe care le pune dezvoltarea impetuoasă a științei și tehnicii, a întregii activități, este nevoie de oameni cu o pregătire multilaterală, multidisciplinară. Din păcate, în multe domenii s-a fărîmițat prea mult învățămîntul. Scoatem unii specialiști prea limitați, cu cunoștințe prea reduse. Or, avem nevoie de ingineri, de specialiști agricoli nu pentru un domeniu sau o activitate îngustă, ci care să fie în stare să rezolve orice problemă și să treacă în orice moment de la o activitate la alta.

În general, în dezvoltarea științei există o interdependență puternică — care a fost, este și va fi și în continuare. Specializările înguste nu fac decît să limiteze posibilitatea de cunoaștere, de afirmare a personalității umane în domeniul științei, al creației din toate domeniile. (Aplauze puternice, prelungite; se scandează: „Ceaulescu-tinerii!”)

În Programul partidului se vorbește despre politehnizarea învățămîntului. Noi avem nevoie de muncitori care să fie în stare să rezolve cu ușurință orice problemă și să treacă de la o meserie la alta. Deci, concentrarea învățămîntului, realizarea unei pregătiri multilaterale sînt necesare de sus pînă jos, pentru a asigura cadrele de care „avem nevoie în vederea dezvoltării în continuare a patriei noastre socialiste. Sînt necesare, de asemenea, măsuri pentru a realiza o mai bună unitate între învățămînt-cercetare și producție. Am realizat multe în această privință și avem rezultate bune; am constatat aceasta și la Cluj. Dar mai avem încă mult de făcut în această direcție — și trebuie să acționăm cu toată hotărîrea pentru realizarea acestor obiective.

Este necesar să acordăm, în continuare, mai multă atenție activității de cercetare — inclusiv antrenării cadrelor din învățămînt, a studenților în activitatea de cercetare — în vederea soluționării mai rapide a unor probleme de mare importanță pentru dezvoltarea patriei noastre. Aceasta privește deopotrivă și cercetarea din Cluj. La baza întregii activități a învățămîntului tre-

(Continuare în pag. a 3-a)

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare din pag. a 2-a)

buie să punem permanent tot ce este nou în domeniul științei și tehnicii, al cunoașterii umane! Să așezăm, în toate domeniile, la baza activității noastre concepția revoluționară despre lume și viață, materialismul dialectic și istoric! Să pornim întotdeauna de la faptul că ceea ce s-a realizat, ceea ce se cunoaște până acum într-un domeniu sau altul nu reprezintă limita maximă. Dimpotrivă, pe această bază trebuie să mergem înainte și să acționăm pentru a pătrunde tot mai adânc în tainele naturii, ale cunoașterii umane! Să pornim întotdeauna de la convingerea că oamenii de știință români, tineretul patriei noastre trebuie să participe activ la dezvoltarea științei, a cunoașterii universale! Pe această bază să asigurăm făurirea societății comuniste și creșterea contribuției patriei noastre, a științei românești, la dezvoltarea științei mondiale! **(Aplauze și urale puternice; se scandează: „Ceașescu-tinerii!”)**

Este necesar să păstrăm și să dezvoltăm continuu spiritul revoluționar, novator, spiritul umanist al învățămîntului românesc. Să facem în așa fel încît, prin întreaga sa activitate, învățămîntul să constituie factorul fundamental pentru educarea și formarea omului nou, pentru crearea unui cetățean cu o înaltă conștiință revoluționară și patriotică, înarmat cu tot ce este mai nou în toate domeniile — constructorul societății comuniste, al unei Români libere și independente! **(Urale și aplauze puternice; se scandează: „Ceașescu-P.C.R.!”)**

Dragi tovarăși și prieteni,

Pe baza hotărîrilor plenarei Comitetului Central, Comitetul Politic Executiv a hotărît recent trecerea, începînd de la 1 septembrie, la majorarea retribuției tuturor categoriilor de oameni ai muncii, la perfecționarea noului mecanism economic, la accentuarea și generalizarea acordului global, în general a principiului autoconducerii și autogestivității muncitorești. Măsurile vă sînt cunoscute, au fost publicate și se dezbate larg în presă și cu toți oamenii muncii. De aceea nu doresc să insist asupra lor.

Este însă necesar să înțelegem că aceste măsuri de perfecționare a conducerii și de majorare a retribuției, de trecere la generalizarea acordului global trebuie să ducă la îmbunătățirea radicală a întregii activități. Pentru a realiza aceste măsuri trebuie să asigurăm îndeplinirea neabătută a planurilor și a tuturor indicatorilor economici de care am vorbit. Numai pe baza creșterii mai puternice a productivității muncii, a venitului național vom asigura ca majorarea retribuției să fie reală, să ducă, realmente, la creșterea mai puternică a bunăstării materiale și spirituale a poporului nostru. Avem toate condițiile — și trebuie să ne angajăm cu toată hotărîrea în această direcție. Aplicăm măsurile de perfecționare a muncii, a acordului global, pornind de la principiul că fiecare trebuie să fie retribuit, să primească după muncă; introducem mai ferm principiul socialist că veniturile pot fi nelimitate în raport de muncă și ca rezultat al muncii, dar nu mai garantăm nimănui venituri fără muncă. Trebuie să aplicăm ferm principiul „nici piine fără muncă, dar nici muncă fără piine!”. Să asigurăm ca oamenii muncii, constructorii socialismului, cei care fac totul pentru a contribui la dezvoltarea patriei, să primească în raport cu munca lor, iar lenesii, cei care mai gîndesc că pot trăi fără muncă sau cu muncă mai puțină, să înțeleagă că trebuie să se apuce de muncă foarte serios! Este loc de muncă pentru toți — și trebuie să facem totul ca fiecare să participe activ la întreaga activitate de făurire a socialismului. **(Aplauze și urale puternice; se scandează: „Ceașescu-muncitorii”, „Ceașescu și poporul!”)**

Dragi tovarăși,

Am luat aceste măsuri în condițiile grele ale crizei economice pe plan internațional, cînd în multe țări se reduce nivelul de viață, scad veniturile oamenilor muncii, crește șomajul. Faptul că am putut lua aceste măsuri demonstrează că economia românească, societatea noastră socialistă este în stare să diminueze influențele crizei mondiale și să acționeze pentru dezvoltarea în continuare a forțelor de producție. Aceasta este o demonstrație a forței socialismului, a forței poporului nostru, care își făurește în mod conștient propriul său viitor. Aceasta demonstrează — repet — că tot ceea ce realizăm aparține po-

porului, celor ce muncesc, că tot ceea ce vom face în viitor va aparține poporului, întregii națiuni, că depinde de noi ca viața tuturor cetățenilor patriei noastre, indiferent de naționalitate, să fie tot mai bună, tot mai îmbelșugată. Să facem totul pentru a înfăptui neabătut politica partidului de dezvoltare puternică a forțelor de producție ale societății noastre — politică ce pune pe primul plan omul, necesitatea creșterii continue a bunăstării și fericirii lui! Să facem totul pentru a demonstra că politica partidului nostru comunist răspunde pe deplin năzuințelor întregii națiuni, că vom asigura continuu ridicarea patriei noastre la un nivel tot mai înalt de viață liberă, independentă! **(Urale și aplauze puternice; se scandează: „Ceașescu și poporul!”)**

Este necesar — așa cum am menționat la consfătuirea de la Mangalia — să acordăm o atenție mai mare activității politico-educative, de formare a conștiinței revoluționare, a omului nou. Trebuie să dezvoltăm o activitate politico-educativă susținută — și Clujul dispune în acest domeniu de condiții minunate, de multe instituții și formații culturale-artistice, de cadrele necesare. Trebuie să ridicăm și activitatea politică-educativă la nivelul cerințelor luptei revoluționare pentru formarea unui om cu o înaltă conștiință patriotică și revoluționară! Să acționăm ferm pentru combaterea oricăror manifestări retrograde, a șovinismului, naționalismului și antisemitismului, a oricăror forme de înjosire a omului! Este bine cunoscut că numai clasele exploatoare au avut întotdeauna și mai au și astăzi interesul să învră-

că asemenea manifestări aparțin numai acelora care și-au pierdut simțul uman, că socialismul — societatea cea mai umană și mai dreaptă — nu poate și nu trebuie să cunoască asemenea manifestări. În socialism trebuie să realizăm adevărata frăție și egalitate între toți cetățenii, fără deosebire de naționalitate și indiferent de limbă vorbesc unii sau alții! Trebuie să vorbim o limbă comună, limba socialismului științific, limba revoluționară a luptei pentru socialism, pentru comunism, pentru colaborare și pentru pace! **(Aplauze și urale puternice; se scandează: „Ceașescu și poporul”, „Ceașescu-pace!”)**

Să dezvoltăm puternic dragostea față de patrie, față de popor, față de partid, față de cauza socialismului! Spiritul educației patriotice, revoluționare trebuie să constituie o trăsătură fundamentală în întreaga noastră activitate! Să facem din fiecare instituție cultural-artistice, din fiecare școală, din fiecare uzină, o cetate a muncii, dar și a educației revoluționare, patriotice, de formare a revoluționarului militant pentru cauza socialismului, pentru egalitate între popoare, pentru o lume fără războaie, o lume a păcii și colaborării! **(Aplauze și urale puternice; se scandează: „Ceașescu P.C.R.”, „Ceașescu și poporul!”)**

Ținînd seama de faptul că întregul tineret se găsește pe băncile școlii, că nu există tînar care să nu treacă prin școală, trebuie să subliniem — și repet din nou acest lucru — rolul important pe care îl are școala, pe care îl au cadrele didactice în activitatea politico-educativă. Va trebui să ridicăm și mai mult acest rol, să îmbunătățim activitatea învățămîntului, a cadrelor didactice în educarea și forma-

umanismului revoluționar, a socialismului și comunismului! Să duceți mai departe făclia unității poporului român, a statului nostru, puternic, unitar și independent! **(Aplauze și urale puternice; se scandează: „Ceașescu — tinerii!”)**

Peste două luni vom sărbători 65 de ani de la realizarea statului național unitar, de la unirea Transilvaniei cu România — cerință vitală a dezvoltării națiunii noastre și care a creat condițiile afirmării puternice a poporului nostru în lume, a forței sale creatoare. **(Aplauze și urale puternice)**. Să sărbătorim acest eveniment istoric cu noi succese în toate domeniile de activitate! Să demonstrăm că poporul nostru, sub conducerea partidului, unit în cadrul Frontului Democratiei și Unității Socialiste, este ferm hotărît să facă totul pentru îndeplinirea Programului partidului, pentru întărirea continuă a forței națiunii noastre, a unității, independenței și suveranității patriei noastre — România! **(Aplauze și urale puternice; se scandează: „Stîlma noastră și mindria, Ceașescu — România!”)**

Dragi tovarăși și prieteni,

Preocupîndu-ne de soluționarea problemelor dezvoltării patriei noastre, în toate domeniile, nu uităm nici un moment problemele complexe din viața internațională, necesitatea unei activități intense pentru a contribui la oprirea agravării situației mondiale, la reluarea și dezvoltarea politicii de destindere, la oprirea cursei înarmărilor, la realizarea dezarmării, la asigurarea păcii în lume! **(Aplauze și urale puternice; se scandează: „Ceașescu — pace!”)**

bească oamenii muncii de diferite naționalități, pentru a-l putea asupra și domina mai bine. Întotdeauna, partidul nostru comunist — socialismul științific, în general — s-a ridicat împotriva concepțiilor șoviniste și naționaliste, pentru deplina egalitate în drepturi între toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate. Putem afirma cu îndreptățită mîndrie că partidul nostru a realizat, în România socialistă, principiile socialismului și în domeniul național. Felul în care am rezolvat problema națională în România constituie o mîndrie pentru partidul și statul nostru socialist! După cum am spus și în alte împrejurări, am dori ca cel puțin așa cum s-au realizat în România, să se asigure îndeplinirea acestor principii în toate statele lumii.

Știți bine că, din păcate, în lume sînt încă multe nedreptăți, nu numai sociale, ci și naționale. În diferite zone ale lumii există încă politică rasistă, îndemnul fătîșe de distrugere a unor grupuri mai mici sau a unor naționalități — și altele, și altele. Este necesar să înțelegem

rea patriotică, revoluționară, a tineretului nostru. Este necesar ca organele și organizațiile de partid — preocupîndu-se de toate problemele — să nu uite nici un moment necesitatea muncii politico-educative, de formare a omului nou.

Sarcini deosebite revin organizațiilor obștești — și, în acest cadru, doresc să mă refer astăzi îndeosebi la tineret, la organizațiile de tineret, care trebuie să-și îndeplinească în cele mai bune condiții misiunea de organizare și formare a tineretului în spirit revoluționar. Doresc ca și de aici, de la Cluj, să adresez întregului tineret al patriei noastre chemarea de a face totul pentru a-și însuși cele mai noi cunoștințe din toate domeniile de activitate! Învățați, învățați și iar învățați, dragi prieteni! Pregătiți-vă, pentru a deveni buni cetățeni ai patriei noastre, cu înalte cunoștințe în domeniile în care învățați, pentru a putea să asigurați dezvoltarea pe noi trepte a patriei, să duceți mai departe făclia civilizației, a

Problema fundamentală a zilelor noastre este dezarmarea și apărarea păcii. În acest cadru, noi acordăm astăzi o mare importanță problemei opririi amplasării rachetelor cu rază medie de acțiune și trecerii la retragerea și distrugerea celor existente.

Este necesar să facem totul pentru a nu se trece în acest an la amplasarea noilor rachete în Europa. Au loc tratativele de la Geneva, între Uniunea Sovietică și Statele Unite. Noi considerăm că trebuie făcut totul și că este posibil ca, la aceste tratative, să se ajungă la înțelegerea de a se oprî amplasarea noilor rachete. Dar — așa cum am menționat în mesajele adresate șefilor de state și guverne din Europa — dacă nu se va ajunge la rezultate în acest an, este bine să se continue tratativele și să nu se treacă la amplasarea noilor rachete. Iar dacă cele două mari puteri — Uniunea Sovietică și Statele Unite — nu vor ajunge la înțelegerile corespunzătoare, și-

(Continuare în pag. a 4-a)

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare din pag. a 3-a)

nând seama eă rachetele privesc toate statele europene, considerăm necesar ca statele europene să participe direct la Conferința pentru oprirea amplasării rachetelor cu rază medie de acțiune. Să nu se treacă peste voința popoarelor europene, care se manifestă peste tot, cu întreaga putere, împotriva acestor noi rachete ce măresc primejdia de distrugere în Europa și în întreaga lume. Trebuie să facem totul pentru a impune trecerea la dezarmare și în primul rând la dezarmarea nucleară!

Noi sintem ferm hotărâți ca, împreună cu popoarele europene, să facem totul pentru ca Europa să nu cunoască noile rachete cu rază medie de acțiune, pentru ca să se asigure un echilibru al forțelor nu prin noi amenamente, prin noi rachete, ci prin reducerea celor existente la un nivel cât mai scăzut.

Este necesar, de asemenea, să acționăm cu toată fermitatea pentru soluționarea tuturor problemelor numai și numai pe calea tratativilor, pentru a se pune capăt conflictelor militare, pentru renunțarea la forță și la amenințarea cu forța.

Ne pronunțăm ferm pentru realizarea în Balcani și în alte regiuni ale Europei și ale lumii de zone fără arme nucleare, fără baze militare străine, ca o parte a activității generale pentru eliminarea totală a armelor nucleare din Europa, din întreaga lume, pentru dezarmare, pentru o lume fără arme, fără războaie. (Aplauze și urale puternice: se scandează: „Ceașescu-pace” „Dezarmare-Pace!”)

Acordăm o mare însemnătate luptei împotriva subdezvoltării, pentru a se uă ordine economică mondială, care să asigure accesul țărilor rămase în urmă la cuceririle civilizației, progresul lor mai rapid. Aceasta constituie o condiție fundamentală pentru depășirea crizei economice și pentru stabilitatea economiei mondiale.

Considerăm că este necesar să se asigure participarea, cu dreptul egal, a tuturor statelor, fără discriminare de etnie, de cultură sau de mărime, la activitatea de soluționare a problemelor. În primul rând, este necesar să se asigure participarea țărilor mici și mijocii, a țărilor în curs de dezvoltare, a țărilor nealiniate.

Ne pronunțăm ferm pentru creșterea rolului Organizației Națiunilor Unite, al altor organisme internaționale în soluționarea problemelor complexe, în mod democratic, în folosul și interesul fiecărui popor, al fiecărei națiuni. Avem ferma convingere că popoarele dispun de forța necesară și, acționând în deplină unitate, pot opri cursul pe-

riculos spre prăpastie, spre o catastrofă nucleară, pot da vieții internaționale un nou curs, — cursul spre dezarmare, spre colaborare, pentru asigurarea dreptului vital al popoarelor la existență, la viață, la libertate și la pace. (Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează îndelung: „Ceașescu-pace!”)

Dragi tovarăși și prieteni,

În încheiere, doresc să menționez încă o dată că am impresii deosebit de plăcute despre vizita și, mai cu seamă, despre întâlnirile cu oamenii muncii, cu muncitorii, cu inginerii și tehnicienii, cu țărani, cu locuitorii orașelor și satelor prin care am trecut. Peste tot am constatat entuziasmul și hotărârea de a acționa cu toată fermitatea, pentru înfăptuirea politicii partidului. Peste tot am simțit dragostea față

de partid, față de patria noastră socialistă, dorința arzătoare de pace. Nu a fost loc unde cuvântul „pace” să nu răsună ca o chemare și ca un angajament al poporului nostru de a-și umi eforturile pentru a contribui la triumful păcii în lume. Bazat pe aceste manifestări călduroase pe care le-am întâlnit peste tot — și în care vedem o puternică expresie a încrederii în politica partidului și statului nostru socialist — doresc să vă asigur, dragi tovarăși, să asigur întregul nostru popor că vom face totul pentru înfăptuirea Programului partidului, pentru triumful păcii, pentru întărirea independenței și suveranității României socialiste! (Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează: „Ceașescu-P.C.R.!” „Ceașescu și poporul!” „Ceașescu-pace!”)

Sint încredințat că oamenii muncii, toți locuitorii județului Cluj și ai mu-

niciplului Cluj-Napoca vor face totul pentru a-și îndeplini îndatoririle și sarcinile de mare răspundere ce le revin, pentru a spori continuu contribuția lor la dezvoltarea generală a patriei.

Cu această convingere, vă urez tuturor succese tot mai mari în întreaga activitate! Să faceți totul pentru ca județul Cluj să ocupe un loc tot mai important în întrecerea dintre toate județele patriei noastre!

Vă doresc multă sănătate, multă fericire! (Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung: „Ceașescu-P.C.R.!” „Ceașescu și poporul!” „Ceașescu-pace!”). Într-o atmosferă de puternică însuflețire și unitate, toți cei prezenți la adunare ovaționează și aclamă îndelung pentru Partidul Comunist Român — forța politică conducătoare a întregii națiuni —, pentru secretarul general al partidului, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceașescu.

MAREA SĂRBĂTOARE A ȘCOLII ROMÂNEȘTI

Am început noul an școlar cu bucurie de a avea în mijlocul nostru pe tovarășul Nicolae Ceașescu, secretarul general al partidului, împreună cu tovarășa academiciană doctor inginer Elena Ceașescu.

În prezența conducătorului robot al partidului nostru și a tovarășii Elena Ceașescu are loc inaugurarea școlii an școlar, ca o nouă și scumpă tradiție pentru învățământul românesc, pentru asanarea de copii preșcolari, elevi și studenți.

Prin aceasta, deschiderea fiecărui an de învățământ a devenit o mare sărbătoare a școlii românești, un prilej de angajare solemnă pentru înfăptuirea neabătută, cu abnegație și cu dăruire, a politicii Parti-

ului Comunist Român privind prioritizarea învățământului pentru asigurarea poporului român și pentru viață.

Prin urmare, în fiecare an, pe lângă rezultatele școlare și de obținute în procesul instructiv-educativ și asimilarea de către elevi și studenți a celor mai înalte valori culturale din toate domeniile cunoașterii științifice, formarea virtuților care se înscriu în spiritul revoluționar.

Pe fiecare nivel și etapă de învățământ, pornind de la cerințele planurilor și programelor de învățământ, și lucrăm cu fiecare elev în parte astfel încât acest an școlar să constituie o etapă salutară și superioară a nivelului de pregătire și dezvoltare a întregului tineret școlar.

Să acționăm cu toată hotărârea pentru cultivarea dragostei față de muncă, a conștiinței necesității afirmării calităților umane prin muncă și numai prin muncă. De la munca de învățământ la practica școlară productivă și până la acțiunile de muncă patriotică, să urmărim însușirea de către fiecare elev alături de cunoștințelor și deprinderilor de muncă, cit și a virtuților etice ale muncii.

Să sădim profund dragostea fierbinte față de patrie, prin cunoașterea trecutului de luptă eroică al poporului nostru, a cuceririlor și realizărilor dobândite de poporul român în anii construcției socialismului și, în mod deosebit, în perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, precum și a perspectivelor luminoase deschise de Congresul al XII-lea al partidului și de Conferința Națională a P.C.R. din decembrie 1982.

Să asigurăm în întreaga activitate didactică, în toate disciplinele, asimilarea de către elevi a teoriei socialismului științific, a materialismului dialectic,

Avem ferma îndăturare ca, militând pentru înfăptuirea revoluției, să realizăm în România o societate socialistă. Nicolae Ceașescu, secretarul general al partidului, în Conferința de lucru pe problemele muncii organizatorice și pedagogice din 2-8 septembrie 1982, să cultivăm și să dezvoltăm spiritul revoluționar la elevi și studenți cu care dăruim din toată inima de învățământ.

Să lămurim ca, în acest scop, să îmbogățim conținutul politico-ideologic al fiecărei lecții și al tuturor celorlalte activități organizate cu elevii; să sporim receptivitatea acestora față de nou; să stimulăm spiritul lor combativ, dorința de a realiza o unitate de gândire între vorbă și faptă, între angajament și realizarea acestuia.

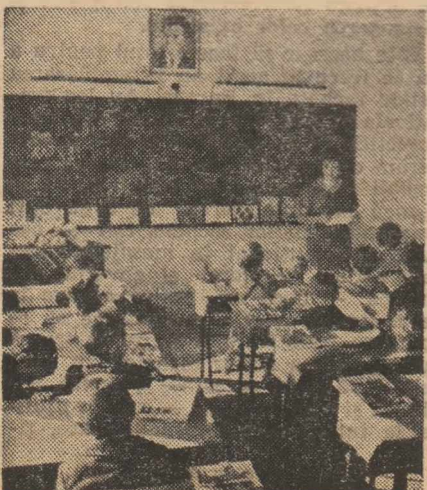
Este necesar ca, stăruind asupra sarcinilor proprii, fiecare educatoare, învățător, profesor și alte cadre care lucrează în unitățile de învățământ, să înglobeze profund și pentru a realiza în elevi dragostea de muncă, patriotismul și spiritul

revoluționar, toți oamenii școlii au îndatorirea ca ei înșiși să manifeste spirit revoluționar și să muncească în așa fel, încât să constituie un exemplu pentru elevii cu care lucrează.

Am început un nou an de învățământ, bogat în sarcini și perspective, iar prin realizarea acestora, și în satisfacții, fiind necesară mobilizarea întregii capacități de efort, a priceperii și a măiestriei profesionale, a pregătirii politice și a spiritului de responsabilitate și exigență.

Angajamentul solemn, pe care toate cadrele didactice și-l asumă la fiecare început de an școlar, de a contribui cât mai eficient la pregătirea tineretului pentru muncă și pentru viață, impune din partea tuturor cadrelor didactice dragoste față de copii, tact și măiestrie pedagogică, înaltă competență profesională de specialitate, responsabilitate și conduită model în muncă, în familie și în societate.

ȘTEFAN CONSTANTIN

Matematică:

Grafice de funcții

Lețiile de recapitulare, care se fac de regulă la sfârșitul unui capitol sau la sfârșitul anului școlar au sarcina de consolidare și sistematizare a cunoștințelor, accentul punându-se pe structurarea conținutului în jurul ideilor principale și evidențierea legăturilor dintre diferite aspecte. Asemenea lecții îmbracă o multitudine de forme, ele diferă de la clasă la clasă, de la profesor la profesor.

Oricare dintre ele este bună dacă și-a atins scopul, dar în același timp este discutabilă. În cele ce urmează propun o încercare de recapitulare la clasa a XI-a, elemente de analiză matematică, tema: „Construcția graficelor de funcții”.

Se constată la sfârșitul clasei a XI-a că mulți elevi reușesc să întocmească corect cu toate calculele tabelul de variație al unei funcții de o variabilă, dar nu trasează corect graficul. De aceea reprezentarea grafică a funcțiilor folosește aproape întreaga materie de clasa a XI-a, consider că sînt necesare trei-patru lecții pentru sistematizarea cunoștințelor. În prima oră este necesar să se facă considerații generale asupra graficelor de funcții, lăud în discuție, după un plan bine stabilit, cele 10 etape cerute de reprezentarea grafică. A doua oră să fie dedicată reprezentărilor grafice de funcții raționale și radicalilor, a treia: funcții trigonometrice, iar a patra: funcții transcendente.

Prima oră ar trebui să se desfășoare, după părerea mea astfel: să se execute o planșă pe care să fie trecute cele 10 etape în construcția graficului unei funcții: aflarea domeniului maxim de definiție; calculul valorilor funcției la extremitățile domeniului de definiție; aflarea ecuațiilor asimptotelor; aflarea punctelor de intersecție ale graficului cu axele de coordonate; calculul derivatei I, stabilirea punctelor critice, studierea funcției și pe mulțimea punctelor în care nu e derivabilă (puncte unghiulare, de întărire, semitangente); aflarea intervalelor de monotonie și a extremelor; calculul derivatei a II-a; aflarea intervalelor de concavitate, concavitate și a punctelor de inflexie; alcătuirea tabelului de variație al funcției; trasarea graficului.

Este necesară și o a doua planșă pe care să fie trecute formulele de calcul al asimptotelor verticale, oblice, orizontale. Într-o a treia planșă vor fi desenate puncte unghiulare, de întărire, de inflexie, semitangente.

În cadrul primei ore se va desena fiecare din cele 10 puncte în parte, fiindu-se precizări complete; astfel lucrul din rezultatele fiecărui calcul este necesar să se tragă concluzii despre graficul funcției și eventual să se facă o schiță sumară.

Vom lua fiecare punct separat. I. Pentru domeniul de definiție al funcției este necesar să se amintească funcțiile trigonometrice despre care știm că sînt periodice și deci trebuie să fixăm drept domeniu o perioadă (0, 2π) sau de la caz la caz perioada funcției date. Nu este lipsit de interes dacă se amintește definiția unei funcții periodice și se dau câteva exemple. Funcția f: I → R are perioada T dacă f(x+T) = f(x), ∀ (x+T) ∈ I, T fiind cel mai mic număr

ce satisface relația. Fie, f(x) = cos $\frac{2x}{3}$ cu T = $\frac{3\pi}{2}$; f(x) = tg 5x cu T = $\frac{\pi}{5}$ f(x) = sin 6x + cos 4x + ctg 3x cu T = π f(x) = sin 6x, cos 15x → T = $\frac{2\pi}{3}$. Se recomandă să se facă calculele efectiv pentru găsirea perioadei.

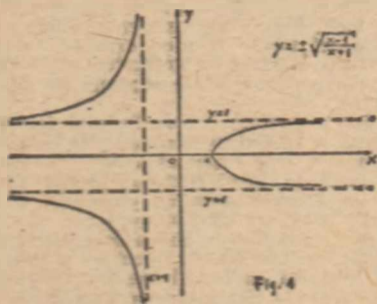
Pentru eventualele simetrii ale graficului se vor aminti definițiile funcțiilor pare și impare. Dacă A este o mulțime simetrică (∀x ∈ A ⇒ -x ∈ A), funcția f: A → R este pară dacă ∀x ∈ A avem f(-x) = f(x) și impară dacă f(-x) = -f(x); de unde se va trage concluzia că orice funcție pară are graficul simetric față de axa oy, iar orice funcție impară are graficul simetric față de origine.

Exemple: f: R → R, f(x) = x², f(x) = x^{2k}, k ∈ N pară. f(x) = x, f(x) = x^{2k+1}, k ∈ N impară. Acestea sînt funcții al căror grafic elavii îl cunoșc din clasele anterioare.

În legătură cu simetria graficului vom aminti definițiile: Dacă f(a-x) = f(a+x), ∀x ∈ D (domeniului de definiție), dreapta x = a este axă de simetrie a graficului. Exemplu: funcția f(x) = x² are axa oy ca axă de simetrie. Dacă f(a-x) = -f(a+x), ∀x ∈ D punctul C(a, 0) este centrul de simetrie al graficului; exemplu: funcția f(x) = x³ are ca centru de simetrie oia inea x-elor de coordo-

nate. Din considerațiile făcute la acest punct se poate deduce din cîte ramure este compus graficul și aproximativ în ce regiuni din plan se găsesc ele. Exemplu

funcția f(x) = $\sqrt{\frac{x-1}{x+1}}$ cu domeniul maxim de definiție D: (-∞, -1) ∪ (1, +∞) are graficul compus din două ramuri; una la stînga dreptei x = -1 și alta la dreapta dreptei x = 1.

Radicalii de ordin par cu ± în față au graficele simetrice față de axa ox.

II. Domeniul maxim de definiție poate fi un interval închis, deschis sau o reuniune de intervale. Dacă D = [a, b], calculul valorilor funcției în extremități va fi: f(a) și lim_{x→b} f(x)

Dacă D = (-∞, +∞) atunci calculăm lim_{x→-∞} f(x) și lim_{x→+∞} f(x). În cazul că aceste limite sînt finite ne furnizează asimptotele orizontale (paralele cu axa ox)

În cazul funcției precedente lim_{x→-∞} $\sqrt{\frac{x-1}{x+1}}$ = -1 ⇒ y = -1 Asimptotă orizontală la ambele ramuri.

III. Afară de asimptotele oblice precum și poziția graficului față de asimptotele paralele cu ox și față de cele oblice este un lucru deosebit de important și util la trasarea graficului. Dacă y = b este asimptotă orizontală, atunci semnul diferenței f(x) - b ne dă poziția graficului față de asimptotă și anume dacă f(x) - b > 0 pe intervalul I, atunci pe acest interval graficul este deasupra asimptotei; dacă f(x) - b < 0 graficul pe intervalul I este sub asimptotă, iar în punctele în care f(x) - b = 0 graficul taie asimptota.

În cazul funcției f(x) = $\sqrt{\frac{x-1}{x+1}}$ asimptota orizontală este y = -1 și f(x) - (-1) > 0 pentru x ∈ (-∞, -1); f(x) - (-1) < 0 pentru x ∈ [1, +∞) și f(x) - (-1) ≠ 0, deci graficul nu are asimptotă.

Dacă graficul are asimptotă oblică, ea este o dreaptă de forma y = mx + n și de este dată se va stabili poziția graficului față de asimptotă. Exemplu: f(x) = $\frac{x^2-1}{x^2+1}$ are asimptota oblică y = x.

Poziția graficului față de asimptotă este dată de semnul expresiei (f(x) - x) care pe intervalul (-∞, -1) este negativă, deci graficul se află sub asimptotă pe [1, +∞) este pozitivă, deci graficul se află deasupra asimptotei și f(x) - x = 0 pentru x = 0, deci graficul taie asimptota în origine.

IV. Punctele de intersecție cu axele se obțin rezolvînd sistemele x = 0; y = f(x) și y = 0; y = f(x). Dacă originea nu aparține domeniului de definiție, intersecția cu oy nu-și mai are rostul. Rezolvarea ecuației f(x) = 0 nu se poate face întotdeauna, totuși este necesar să știm dacă are rădăcini reale; în acest caz vom folosi șirul lui Rolle, determinînd intervalele în care se află rădăcinile reale, deci punctele aproximative pe unde va trece graficul.

V. Acestui punct trebuie să i se dea o deosebită atenție. Este necesar să stabilim domeniul de derivabilitate al funcției precum și punctele în care funcția are derivata infinită sau derivatele laterale finite, dar diferite, care ne precizează poziția semitangentelor la grafic precum și existența punctelor de extrem. Funcția

$$f(x) = \frac{1}{x - \sqrt{1-x^2}}$$

are domeniul

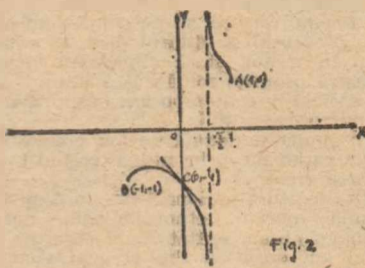
$$D = [-1, 0) \cup \left\{ \frac{\sqrt{2}}{2} \right\}, f'(x) = -1 \frac{x + \sqrt{1-x^2}}{(x - \sqrt{1-x^2})^2 \cdot \sqrt{1-x^2}}$$

Deoarece studiul graficului cu a doua derivată este prea complicat se pot obține date cu privire la punctele de inflexiune și

concavitatea curbei din studiul derivatei întii.

Cum f₂(1) = -∞, rezultă că dreapta x = 1 este semitangentă la grafic, paralelă cu oy, în punctul A(1, 1), iar dreapta x = $\frac{\sqrt{2}}{2}$ este asimptotă verticală, de-

ducem că între $\frac{\sqrt{2}}{2}$ și 1 există un punct de inflexiune; în stînga lui, graficul fiind o curbă convexă, iar în dreapta, concavă, deoarece f₂(-1) = ∞

Dreapta x = -1 este semitangentă în punctul B(-1, -1) paralelă cu axa oy. În punctul C(0, -1) tangenta la grafic face cu ox un unghi de (-45°) și f'(0) = -1 (Fig. 2)

Trebuie atenție în cazul rezolvării ecuației f'(x) = 0 la introducerea rădăcinilor străine. În cazul acestei funcții x + $\sqrt{1-x^2} = 0 \Rightarrow x_{1,2} = \pm \frac{\sqrt{2}}{2}$ soluția

care verifică, fiind doar x = $\frac{\sqrt{2}}{2}$ în caz contrar am putea trage concluzii eronate despre extremele funcției.

VII. Pe lângă condiția necesară de existență a extremelor unei funcții asigurată de teorema lui Fermat este indicat să se precizeze că o funcție poate avea extreme și în puncte x₀ în care ea nu e derivabilă. Exemplu: funcția f = (tg x) pentru x ∈ $\left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right)$ are un minim = 0 în x₀ = 0 deși f₀(0) = -1, f₀(0) = +1. Reamintim următoarele rezultate ale unor teoreme:

Dacă f: I → R are în punctul interior lui I, x₀, derivate laterale finite nenule sau infinite, de semne contrare, atunci x₀ e punct de extrem și anume dacă f₂(x₀) < 0 ⇒ x₀ punct de maxim, iar dacă f₂(x₀) > 0 ⇒ x₀ punct de minim.

Dacă f₀(x₀) = 0, dar există f'(x) pentru x < x₀ într-o vecinătate a lui x₀, atunci dacă f'(x) < 0 și f₂(x₀) > 0 punctul x₀ e de maxim, iar dacă f'(x) > 0 și f₂(x₀) < 0 punctul x₀ este de minim.

Analog pentru cazul f₀(x₀) = 0 dar există f'(x) pentru x > x₀ într-o vecinătate a lui x₀, atunci dacă f₀(x₀) > 0 și f'(x) < 0 punctul x₀ e de maxim.

Exemplu: f(x) = $\begin{cases} x^2 & \text{pentru } x \in (-\infty, 0); \\ \sin x & \text{pentru } x \in (0, \infty) \end{cases}$ f₀(0) = 0; f₀(0) = 1 > 0 pentru x < 0; f'(x) = 2x; f'(x) < 0 ⇒ punctul x₀ = 0 este punct de maxim.

În general se poate renunța la calculul derivatei a II-a. Este drept, rădăcinile derivatei a II-a ne dau punctele de inflexiune, numai dacă în aceste puncte există derivata a II-a. Dar avem puncte de inflexie, conform definiției și în puncte în care funcția nu e derivabilă. După cum am văzut din cele precedente pentru calculul

Tabelul

x	-∞	0	1	$\frac{3}{2}$	+∞
f'(x)	+	+	0	-	-
f(x)			0	MAX	

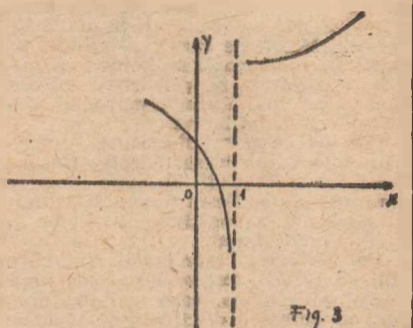
Tabelul

x	-∞	0	1	9/8	$\frac{2}{3}$	+∞
f'	+	+	0	-	-	-
f	-∞	0	-∞	-∞	0	6,75
f''	-	-	-	-	0	+
			MAX. CONCAV	CONCAV	INFL.	CONVEX

punctelor de inflexiune avem alte surse, totuși, derivata a II-a, cînd nu este prea complicată ne dă intervalele de concavitate și concavitate. Să exemplificăm pe

următorul caz: f(x) = $\frac{2x^3 - 2,25x^2}{(x-1)^2}$

I. D: (-∞, 1) ∪ (1, +∞), deci grafic are două ramuri așezate de ambele părți ale dreptei x = 1 (fig. 3.) Nu știm exact pe unde trec aceste ramuri, dar știm că ele sînt în aceste regiuni; facem un desen sumar (fig. 3)

II. lim_{x→-∞} f(x) = -∞; lim_{x→+∞} f(x) = +∞

lim_{x→1} f(x) = -∞; x = 1 asimptotă verticală la ramura spre -∞ (fig. 4) Calculînd găsim pentru asimptota oblică m = 2; n = 1,75, deci dreapta y = 2x + 1,75 este asimptota oblică a graficului la ramuri spre ±∞.

III. Studiem poziția graficului față de asimptota oblică, stabilind semnul expresiei E = f(x) - (2x + 1,75) = $\frac{6x - 2}{4(x-1)}$

E $\begin{cases} > 0 \text{ pentru } x \in \left(\frac{7}{6}, 4\right) \Rightarrow \text{graficul e deasupra asimptotei} \\ = 0 \text{ pentru } x = \frac{7}{6} \Rightarrow \text{graficul taie asimptota} \\ < 0 \text{ pentru } x \in \left(-\infty, \frac{7}{6}\right) \Rightarrow \text{graficul e sub asimptotă} \end{cases}$

Schița sumară e în fig. 5. Din această schiță se poate trage concluzia că în dreapta punctului de abscisă 7/3 există un punct de inflexiune.

IV. Rezolvînd sistemele respective aflăm punctele: (0, 0), $\left(\frac{9}{8}, 0\right)$ și avem schița din fig. 6.

V, VI. Efectuînd calculele găsim f'(x) = $\frac{2x(x-3)^2}{(x-1)^2}$. domeniul de derivabilitate fiind chiar D. Semnul fiind dat de x/(x-1), f'(x) = 0 ⇒ $\begin{cases} x = 0 \\ x = 3 \end{cases}$

Vezi tabelul 1

Din studiul monotoniei deducem că 0 e pct. de maxim, iar 3 nu e punct de extrem

VII. După calcule găsim f''(x) = $\frac{3(x-3)}{(x-1)^4}$. Semnul e dat de $\left(x - \frac{3}{2}\right)$

EDUCAȚIA ÎN SPIRITUL PĂCII

Unul dintre obiectivele fundamentale ale educației tineretului școlar îl constituie educația în spiritul păcii, al bogatelor tradiții ale poporului nostru, de respect reciproc și colaborare cu toate popoarele lumii. În concepția președintelui Republicii Socialiste România, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, aceste tradiții s-au îmbogățit în spirit revoluționar cu înaltele virtuți ale solidarității internaționale, ale luptei pentru binele și progresul social al întregii omeniri pentru care pacea este cea dintâi condiție și cheazășie. Tineretul țării noastre, participant activ la lupta pentru pace a întregului nostru popor, răspunde cu însuflețire politicii partidului nostru de apărare a păcii în întreaga lume, „Apelului pentru dezarmare și pace, al adunării reprezentanților organizațiilor de masă și obștești și al celorlalte organizații componente ale

Frontului Democrației și Unității Socialiste”.

Numeroasele manifestări ale tineretului din unitățile de învățământ de toate gradele constituie o înaltă școală a civismului, a patriotismului și a angajării solemne de transpunere în viață a politicii Partidului Comunist Român, a concepției secretarului general al partidului, privind soluționarea marilor probleme ale lumii contemporane.

În această perioadă, în școli se organizează, atât în procesul instructiv-educativ, cât și în activități extrașcolare inițiate în colaborare cu organizațiile revoluționare de copii și tineret o vișuroasă acțiune de educație în spiritul păcii. Datoria noastră este de a acționa cu toate forțele pentru a-ăraarea idealurilor nobile ale păcii, să îmbogățim neconținutul și valorile moral-civice și politice ale educației tineretului în spiritul păcii.

Întilniri colegiale

Pentru a veni în sprijinul cadrelor didactice, absolventele ale liceelor, liceelor pedagogice, fostelor școli normale și institutelor pedagogice, care își sărbătorește împlinirea unui număr de ani de la absolvire și integrarea în munca didactică, revista noastră publică anunțurile în mod gratuit. Primim și publicăm anunțurile numai dacă sunt avizate de conducerea școlilor sau institutelor în care urmează să aibă loc sărbătorirea. Rugăm ca textele să fie redactate clar și cât mai concis.

În cazul în care, din lipsă de spațiu, nu vom putea publica toate anunțurile primite la redacție și vom fi nevoiți să le amânăm pentru numărul revistei din luna următoare, au prioritate anunțurile referitoare la liceele pedagogice (școli normale) și institutele pedagogice.

Clasele A și B ale Liceului Pedagogic din Slatina, județul Olt, organizează revederea după 30 de ani de la absolvire în ziua de 1 octombrie 1983, orle 10. Locul întilnirii: Liceul „Radu Greceanu”. Organizator, învățătoarea Gherghina Tudor, comuna Oporelu, județul Olt.

În dorința de a diversifica rubricile noastre pornind de la materialele și sugestiile cititorilor, care oricând sint binevenite, publicăm în rindurile ce urmează două emoționante răvașe trimise revistei „Tribuna școlii” de foști absolvenți după ce „întilnirile lor colegiale” au avut loc.

Primul răvaș ne parvine din Sibiu și este scris pe o frumoasă ilustrată, purtând semnătura tuturor participanților la întilnire: „Promoția 1934 a Școlii Normale din Sibiu transmite întregului colectiv redacțional salutul său omagial și mulțumiri pentru rubrica «Întilniri colegiale»”.

Al doilea răvaș este semnat de învățătorul Dumitru I. Bărbulescu, pensionar din Slatina, și are următorul conținut: „Zilele trecute s-au întilnit, după 50 de ani de la absolvire, elevii fostei Școli Normale de Învățători din Tirgu-Mureș. Puțini la număr astăzi, cei prezenți și-au depășit activitatea desfășurată în unități de învățământ ca învățători sau profesori, pe linie de partid ca activiști, cum și în alte ramuri; și-au povestit, de asemenea, viața de familie. S-a scos în evidență grija Partidului Comunist Român față de om, față de cei care, datorită condițiilor create, au contribuit și contribuie cu toată puterea lor de muncă, la desăvîșirea construcției socialiste, împărțind din bogata lor experiență, constituind în același timp un exemplu pentru copiii lor, pentru tineret, în general”.

Pe tema acestor punți peste ani, am primit și din Timișoara un frumos cursiv pe care, de asemenea, îl credincim tineralului:

„Întilnirile colegiale” și valoarea lor

Alături de alte obiceiuri și tradiții, „întilnirile colegiale” (de la 10, 20, 30, 40 ani ș.a.m.d.) au dobîndit un binemeritat loc în calendarul bucuriilor noastre perodice. Prin deosebita înțelegere a redacției „Tribuna școlii”, ele sint anunțate din timp, iar organizatorii lor fac tot ce le stă în putință pentru ca reușita să fie cit mai deplină, ca toți participanții să se simtă cit mai bine.

De-a lungul anilor, am participat și eu la multe asemenea întilniri — dominate de sentimentul bucuriei revederii — atât ca elev, cit și ca profesor, trăind din plin acest tonifiant sentiment.

M-am întrebat, adeseori, care să fie resorturile sufletești care propulsează asemenea inițiative, care consumă multă energie și mult timp din partea organizatorilor și care adună din toate colțurile țării oameni pe care nu-i mai leagă nimic decit amintirile? Să fie forța ace-

tor amintiri atât de... „magnetice”? Sau dorința de a se informa reciproc asupra realizărilor și „performanțelor” obținute între timp? Ori simpla plăcere a „reeditărilor”, prin relatarea lor, a năzdrăvănilor adolescenței? Cred că toate acestea la un loc și ceva în plus.

Desigur că dorința și bucuria revederii sint primii factori de propulsare a unor asemenea inițiative. Dar, ascultîndu-i pe „foști elevi” cum își deapănă amintirile, îți dai repede seama că aceste întilniri au semnificații mult mai largi și mult mai adînci și că ele sint și minunate „teste” de personalitate. Astfel, în timp ce unii își etalează „performanțele” de domeniul gospodăresc („mi-am construit casă”, „mi-am cumpărat mașină” etc.), alții povestesc cu plăcere, cu bucurie și satisfacție despre succesele copiilor și ale... nepoților; alții relatează cu emfază despre succesele lor în planul vieții sociale și profesionale: titlurile obținute, funcțiile avute, promovările, perspectivele etc. Există și categoria modeștilor, care, de obicei, sint nemulțumiți de ceea ce au realizat, pîrîndu-li-se că nimic din ceea ce au făcut nu este important, și, ca atare, nu merită să fie relatat. Ascultîndu-i, ca profesor, te miri cit de puțin știi despre aceste dimensiuni ale vieții lor sufletești, cit de puțin întrezăreai o asemenea evoluție. Alteori te bucuri de precizia „diagnosticului” pe care l-ai pus la timpul său.

Dar, dincolo de aceste aspecte, mai mult sau mai puțin psihologice, m-au impresionat la toate aceste întilniri condescendența și respectul pe care le păstrează foștii elevi foștilor lor profesori: indiferent de funcțiile pe care le ocupă, toți vorbesc despre profesorii lor cu respect și cu recunoștință. Este aici un semn al statutului prestigios al dascălilor din țara noastră, care nu poate să nu producă o veritabilă satisfacție.

Este adevărat că la „agapă” (masa tovarășească), care de obicei urmează „orei de dirigiență”, spiritele se mai „dezmoștesc” și astfel, pe fundalul năzdrăvănilor adolescenței, de care își aduc aminte cu deosebită plăcere, foștii elevi plasează și împliniri din care unii din foștii profesori ar putea să învețe ca dintr-un tratat viu de pedagogie. „Eu am avut doisprezece de doi într-un trimestru la tovarășul profesor...” Cel pomenit rămîne surprins și parcă nu-i vine să creadă că a făcut o asemenea gafă pedagogică, dar colegii celui în cauză confirmă. „Pe mine tovarășul profesor de matematică m-a pus să scriu de o sută de ori corect o greșeală. Mi-a trebuit un caiet întreg”. Și de această dată profesorul vizat se miră și se întrebă dacă a fost în stare de o asemenea eroare. Și din nou i se aduc fapte și date care să-l ușureze aducerea-aminei.

Dar asemenea „amintiri” sint învelite, de obicei, în „pojghița” umorului, iar nemulțumirile „victimelor” sint estompate de trecerea vremii. Apoi, predominante nu sint asemenea „întimplări” ci, cum este și firesc, acelea despre care participanții actului educațional își amintesc deosebită plăcere și cu mare bucurie.

Îți face mare plăcere să constăți că puternicul sentiment de comuniune, de apartenență la acel colectiv care s-a consolidat de-a lungul anilor de școală și care este clasa școlară, a generat un puternic liant pentru viață. Dintre multele „fire” cu care omul se leagă de diverse colective (de muncă, de distracție etc.), cel „urzi” în anii de școală, prin care ne legăm de foștii colegi și de foștii profesori, pare a fi cel mai frumos.

Organizate cu pricepere și desfășurate într-o atmosferă de sinceră bucurie, întilnirile colegiale au multiple valențe valoroase, atât pentru foștii elevi, cit și pentru profesori. Cea care le integrează, însă, pe toate, este bucuria revederii. Dacă numai acesta ar fi beneficiul, și tot merită să le organizăm.

Conf. univ. dr. ION DRAGAN
Universitatea din Timișoara

Toamna în agricultură — o valoroasă investiție de educație

Nici un orar și nici un catalog nu s-au inserat între disciplinele lor, dar s-a statornicit ca o frumoasă tradiție a școlii sămăntorită. Fiecare început de an școlar debutează cu această cuprînsătoare, frumoasă și încălzită de profunde semnificații patriotice, „lecție”. Ea se desfășoară în afara școlii, în „laboratoarele” naturii polizite de aurul toamnei, în aceste ore ale recolta, ale bucuriei și răsplatei, ale așteptării rînnite de ea an, buclată cu întreaga țară. „Lecția” încorporează și literatura și matematica și chimia și fizica fiind cea mai valoroasă lecție de muncă, de muncă autentică, cea care, de pret investit de educație revoluționară, patriotică, civică. Ne așezăm în jurul la care sint prezenți acum mi și mi de elevi, alături de profesorii lor, este prima din acest an școlar la care cu siguranță vor primi note maxime.

„Structura proverbelor românești”

de CONSTANTIN NEGREANU

Profesorul Constantin Negreanu realizează prin lucrarea „Structura proverbelor românești” (Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983, 260 pag.) o amplă sinteză pe care o apreciază ca abordată din perspectivă lingvistică și stilistică asupra paremiologiei românești. Cu un bogat aparat științific și cu rigurozitatea cercetătorului, autorul întreprinde o analiză a circa 6 000 de proverbe pe care le supune examenului pe grupuri de etnocimpuri. Apreciem modul în care tratează structura conceptuală, structura lingvistică (sinonimia și antonimia pare-

miologică, formarea cuvintelor, morfologia, sintaxa și semnificațiile negației) și structura stilistică (în cadrul căreia un substanțial capitol relevă tendințele permanente ale comunicării spre concizie, expresivitate și plasticitate — specifice în mod deosebit proverbului — privite nu numai ca efecte estetice, ci și din perspectivă psiholingvistică).

O carte bogată prin conținutul său, utilă perfecționării cadrelor didactice care se preocupă de îmbogățirea continuă a vocabularului elevilor lor.

H. T.

Breviar

„Pagini de epopee” a fost titlul unei expoziții de carte organizate în holul Casei Personalului Didactic a județului Vrancea. Ea a fost întregită de o altă expoziție: de artă plastică, cuprinzînd lucrări ale profesorilor de desen din județ — „peisaje, chipuri, flori, compoziții, în culorile luminoase ale împlinirilor socialismului” cum se exprimă prof. Lucreția Saigău, care ne trimite știrea ● Pionierii Școlii nr. 6 din municipiul Rm. Vlcea, conduși de prof. Laura Costache și inv. Ion Nistor, au efectuat o excursie de trei zile pe un foarte pitoresc itinerar: Rm. Vlcea — Valea Oltului — Brașov — Valea Prahovei — Tirgoviste — Pitești (prof. Ion Crețu) ● Conducerea Școlii nr. 13 din Arad a organizat o vizită a elevilor la Depoul de locomotive din localitate, în cadrul căreia mecanicul Petre Baciu, om cu mare vechime în conducerea locomotivelor, le-a vorbit elevilor despre greutățile și riscurile din trecut ale acestei meserii, despre frumusețea ei în zilele noastre (prof. Gh. Cămăraș) ● „Cu urechea la

bătrîni salului” este titlul unei interesante însemnări trimise redacției de prof. Ion Enășescu din comuna Coșava, județul Timiș, în care se arată ce tezaur de înțelepciune sint vîrșnicii locuitorii ai satelor noastre. Cine nu are bătrîni, să și-i cumpere! — Sine o vorbă născută pe aceste meleaguri ● Culegerea de studii „Catedra”, apărută la Arad sub îngrijirea unor distinși profesori (Vasile Popcangă, Ioan Lucaci, Iulian Negrilă și Ovidiu Olariu) cuprinde trei secțiuni: (I. Școala în viața socială; II. Perfecționarea procesului de predare-învățare; III. Idoi și cărți) și, așa cum se precizează în Cuvîntul înainte, urmărește „să stimuleze modalitățile de perfecționare și să ofere educatorilor puncte de orientare și de sprijin pentru ridicarea calității procesului instructiv-educativ” ● Tot din orașul de pe Mureș, primim „Programul unitar al activității politico-ideologice, tehnico-științifice, cultural-artistice și sportive ce se va organiza cu preșcolarii și elevii în anul de învățământ 1983—1984 în județul Arad”, elaborat pe baza Programului unitar întocmit de Ministerul Educației și Învățămîntului, C.C. al U.T.C., U.A.S.C. și C.N.O.P.

D. CICHIRA